

ROBUSTHED

Specialkonsulent Marie Arnbjørn og Charlotte Frese



**Komiteen for
Sundhedsoplysning**

Siden sidst Grupper af 4, 5 min. til hver



Hvad har du arbejdet med siden sidst?

Hvad har du brugt?

Hvordan er det gået?

Hvad har været en udfordring?

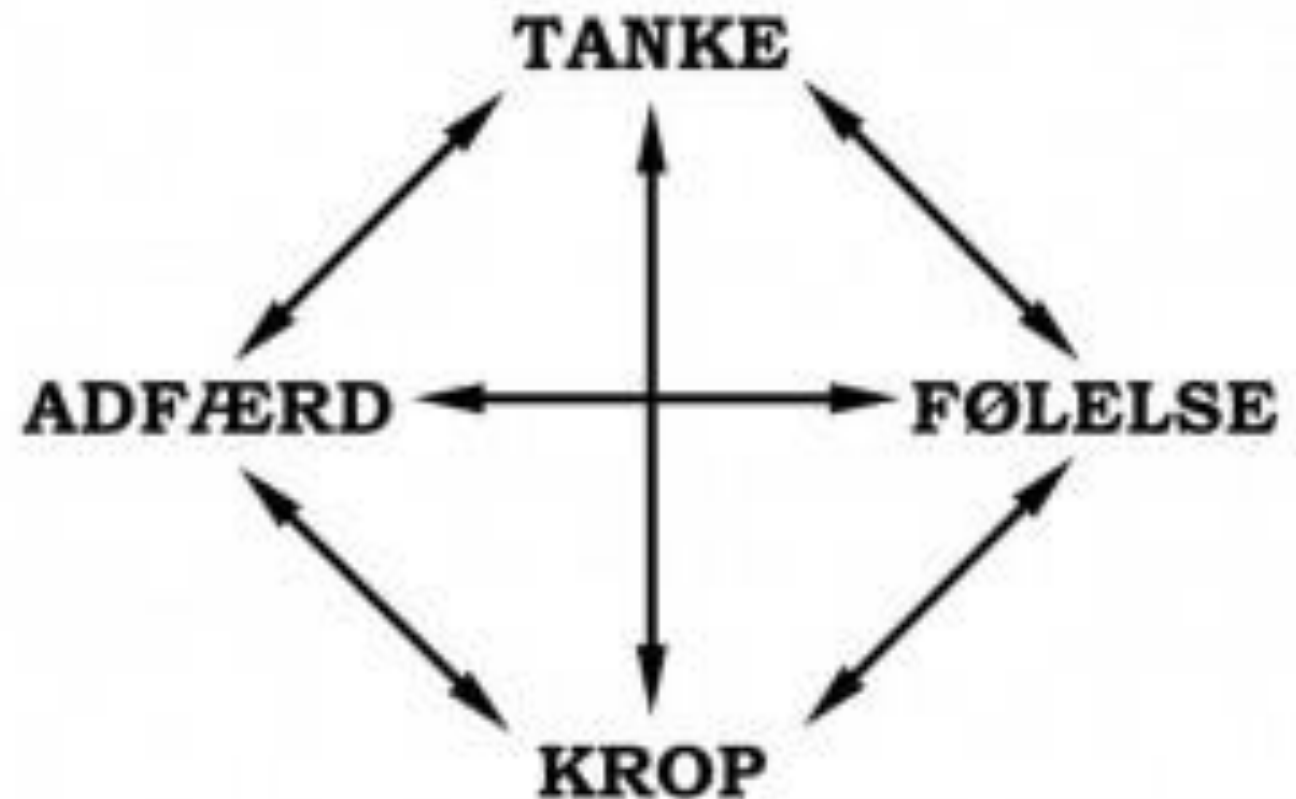
Vi samler op i plenum



Kroppen

Samspillet
mellem vores
krop, tanker,
følelser og
handling

SITUATION



Det fysiske udgangspunkt for mental sundhed



Kost

Bevægelse

Søvn og hvile

Nydelse - oxytocin

Kost

Kosten har betydning for vores mentaliseringsevne

- Usund kost og sult vækker Alarmhjernen
- Sund kost giver adgang til Tænkehjernen



Bevægelse



- Forskellige former – alt har ret
- Forebygger fysiske og psykiske sygdomme og giver længere levetid og livskvalitet
- Mestringsoplevelser og øgede færdigheder giver psykisk velvære
- Udløser kroppens egne velværestoffer og smertelindrende stoffer – hjernens bivirkningsfri apotek
- Samlet øger det adgangen til Tænehjernen og vores evne til at lære

Søvn og hvile

- Fysisk og mental restituering
- Længerevarende søvnmangel påvirker indlæringsevne og hukommelse, immunforsvar og sygdom
- Indre biologisk pause-ur

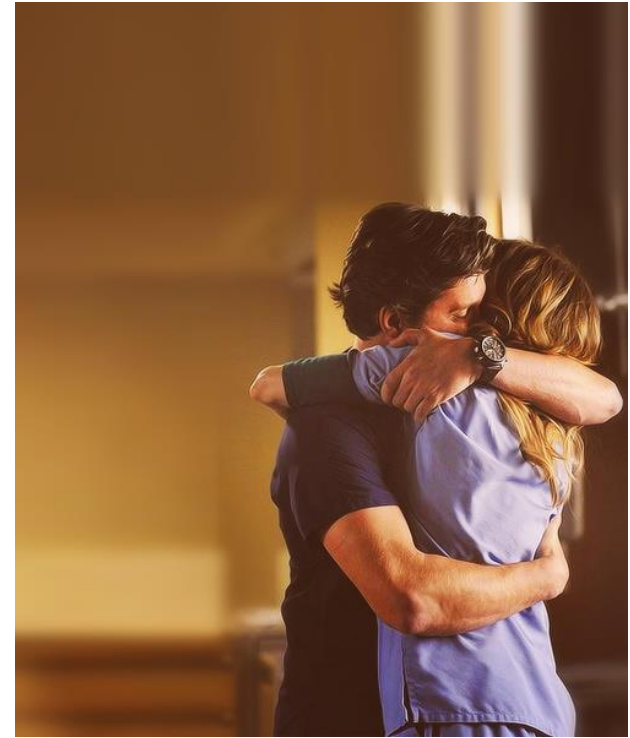


Nydelse – oxytocin

Funktion: giver liv og tilknytning
til andre mennesker, fremmer mentalisering
(Fonagy, 2012)

Fremmes af:

- Kontakt mellem barn og forældre og virker selvforstærkende
- Oplevelsen af at være tryk og forbundet med andre, venlighed overfor os selv og andre
- Berøring



Vejrtrækning

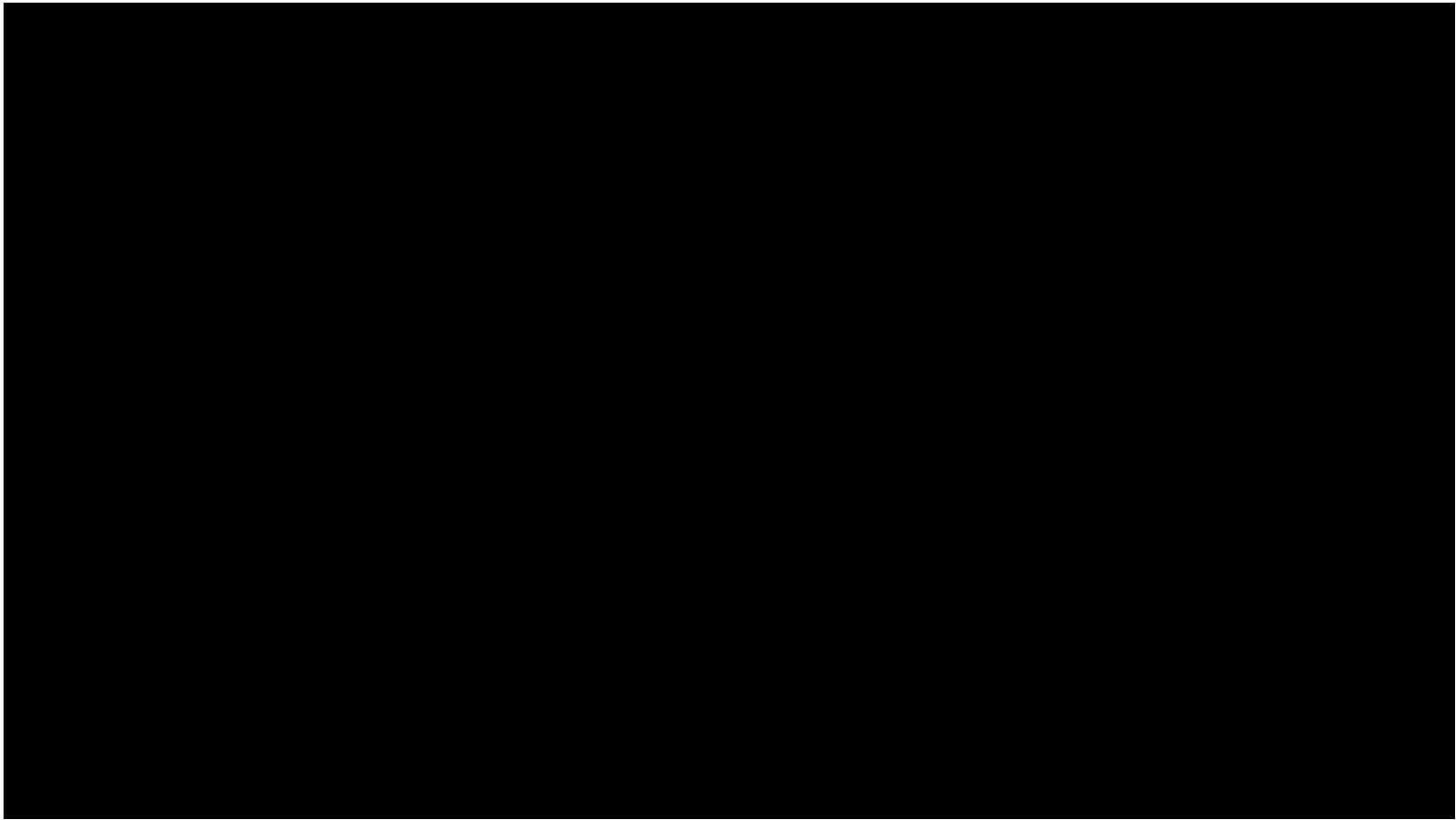


Hjernens apotek, vi starter blidt.....



Selvkontrol

ROBUSTHED·DK





**FORSINKET
BELØNNING**

ROBUSTHED·DK

“Dit syn på den menneskelige natur vil ændres fundamentalt,
når du læser denne glimrende bog.”

Daniel Kahneman, forfatter til *At tænke – hurtigt og langsomt*

WALTER MISCHEL

SKUMFIDUS- TESTEN

Nøglen til selvkontrol



Klim

Lidt om selvkontrol

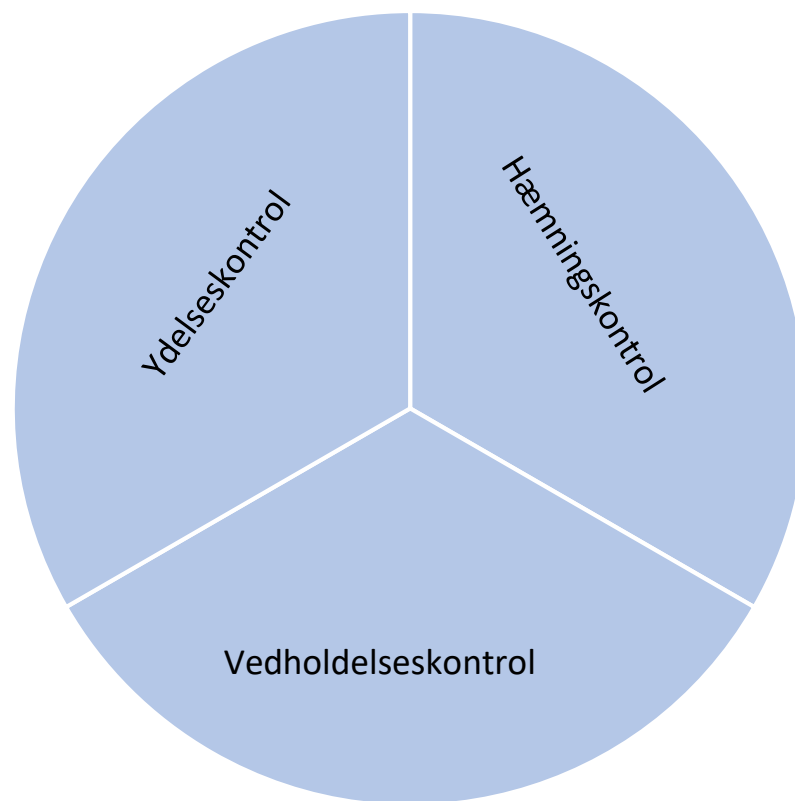
- Selvregulerende kompetence, som kan trænes
- Vigtig funktion i forhold til bl.a.:
 - Tilvalg og fravalg – ”tænding” og ”bremse”
 - Tanke- og følelsesregulering, fx vrede
 - Vedholdenhed
- Betydning af selvkontrol ift. livsmuligheder, sundhed og levetid, evne til empati

Kilde: Rune Kappel (2017)

En kognitiv muskel

- Der både aflades og genoplades i relation til andre mennesker
- Alle mennesker har selvkontrol, nogle mere end andre
- Den kompetence du bruger, når du beslutter dig for noget, du ikke rigtig har lyst til, men som er godt for dig.
- Hjælper dig med at styre dine tanker og følelser, du kan dæmpe vrede eller være overdreven glad ved hjælp af din selvkontrol
- De fleste situationer kræver selvkontrol
- Kan hjælpe en gennem svære situationer (relationer)

3 slags selvkontrol



Selvkontrol – vigtigere end nogensinde?

- Digitaliseringens betydning for nærvær og koncentration
 - Notifikationer forstyrrer relationer....
 - Falsk kontrol
- Jo mindre struktur, jo større krav til selvkontrol
- Intelligens og selvkontrol?
 - Hvordan forvalter du din IQ?

- Når selvkontrollen er aktiveret kan det måles i kroppen (hjerterytmevariabilitet)

Selvkontrol og alarmhjerne

Udvikles især i barndommen gennem leg, samvær, både hjemme og i f.eks. Institution. Når man skal lære at indordne sig.

Hvad styrker selvkontrollen?

- Søvn, hvile og latter (oxytocin)
- Sund kost, stabilt blodsukker
- Sukker
- Tryghed
- Mestringsoplevelser
- Belønning
- Passende udfordringer og en anelse kedsomhed
- Omsorg, nærvær og mentalisering

Hvad dræner selvkontrollen?

- Urealistiske mål (for store eller for små udfordringer)
- Sensitivitet (larm, lugt, etc.)
- Skæld ud og kritik
- Snooze, slankekure, konflikter, mobning, trafik, konkurrence
- Træthed og sult
- Pauser?
- Tomme depoter
- Overdrivelse og undertrykkelse af følelser
- Dårlige vaner, svære rammer

Frikvarter og selvkontrol



Inden du sender børn ud i svære situationer

- Afslapnings – og vejtrækningsøvelser
- Tal om hvad der gør et frikvarter godt for alle
- Lav små aktiviteter, der ikke er kognitivt eller fysisk krævende
- Vær opmærksom på omgivelserne (larm, støj, etc.)
- Når man arbejder med at styrke sin selvkontrol eller gerne vil nå et mål, fremmer det sandsynligheden for at lykkes hvis man involverer et andet menneske.
- Hvis et barn ”begår fejl” eller falder tilbage i gammelt uønsket mønster, så skæld ikke ud, men vis at du har set det og kom videre, det tærer ikke nær så meget på selvkontrollen

Selvkontrol kan heldigvis også trænes

- Rammer omkring barnet kan tære unødvendigt, fx basale behov, smartphones, mobning
- Disponering af selvkontrol – har barnet dårlige vaner, som tærer?
- Træne selvkontrol for at øge depotet, der er til rådighed

Kilde: Rune Kappel (2017)



Hvad er noget
af det værste i
verden?



At føle sig
alene



Den var svær
at klare
alene....

Vi er disponerede for fællesskaber

- Goleman "We are wired to connect" – neurologisk grundlag for at koordinere behov, tanker og følelser
- Tilknytningsadfærd fra første færd

Fællesskaber har betydning....

- For mental og fysisk sundhed – ensomhed og levetid
- Særligt i kriser og ved modgang

Nutidens løver

Individualisering?

Hamsterhjul?

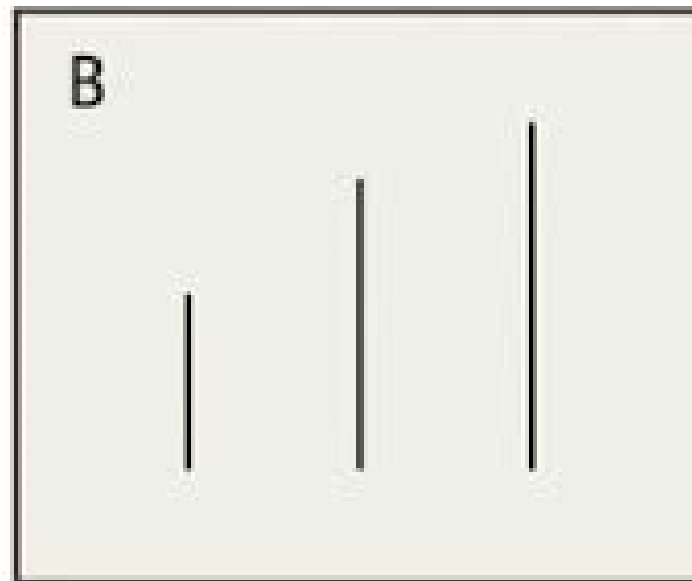
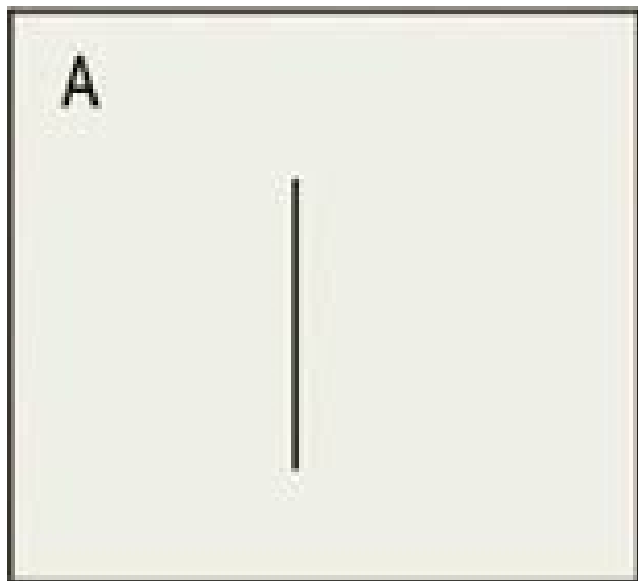
Præstations-
samfund?

Digitalisering?

Organisations-
forandringer?



Behovet for fællesskab

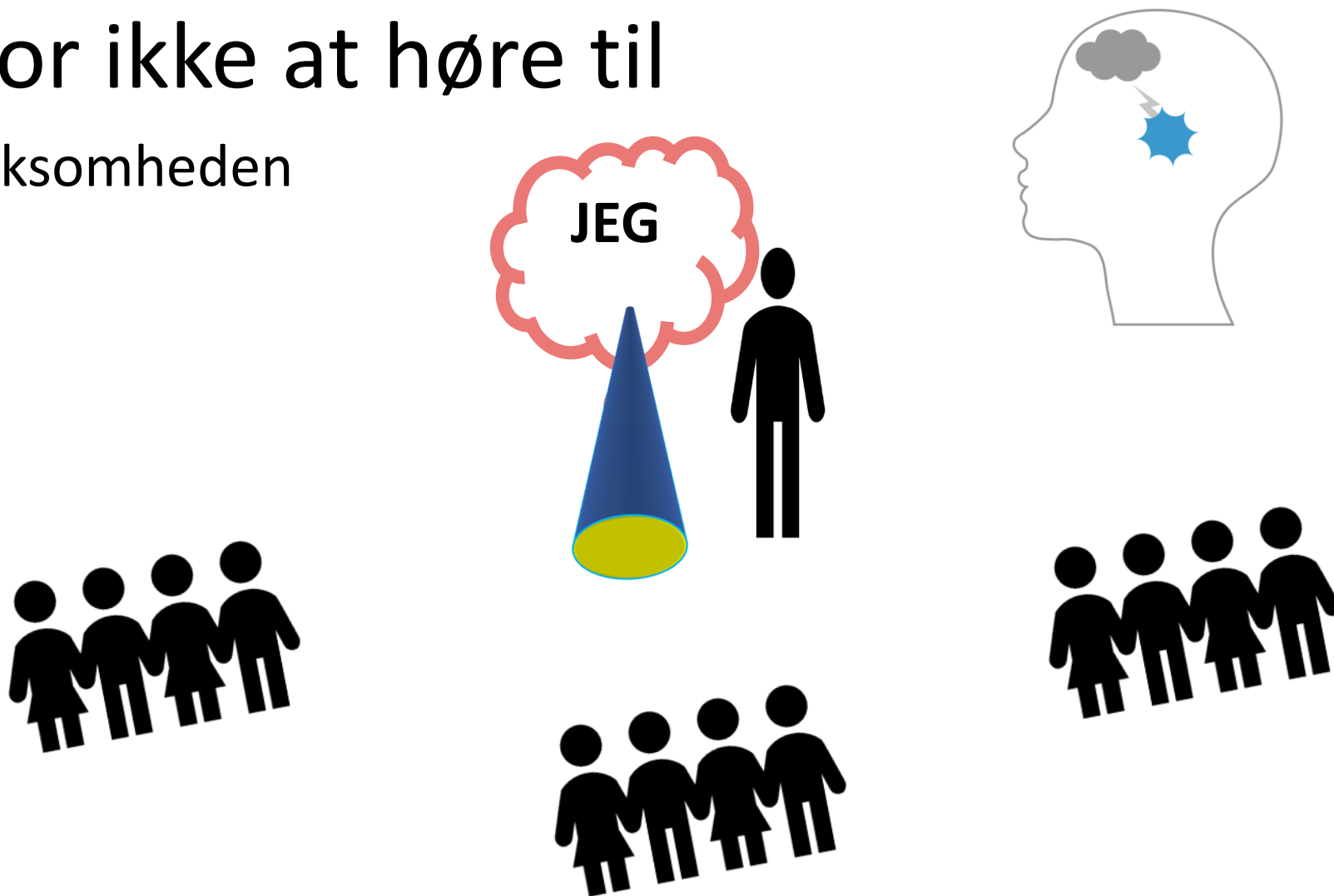


Fra Solomon Asch



Angsten for ikke at høre til

Stjæler opmærksomheden



Gruppeprocesser, der udfordrer mentaliseringen

- Som mennesker har vi det med at tænke meget i systemer og danne forståelsesmønstre
 - Vi har det rigtig godt med at kategorisere ting og personer – *ind- og udgrupper*
- Nysgerrighed og særlig opmærksomhed på mentalisering i forhold til andre grupper

Det har afgørende betydning
for mennesker
at blive værdsat af andre

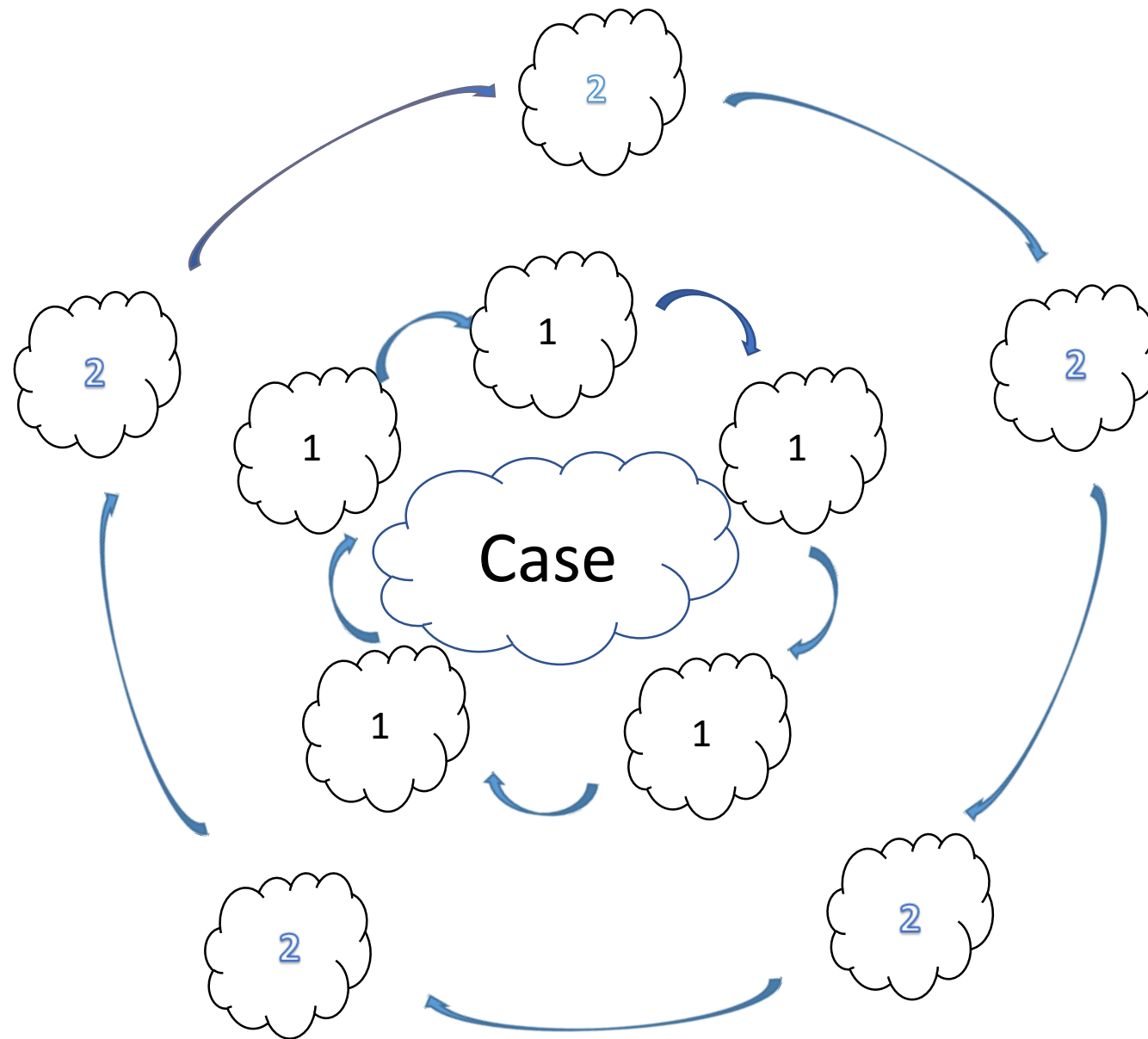
- Se på dine relationer – hvem har du omkring dig?
 - Brug tid sammen
 - Vær nærværende og tilstede

Det styrker grupper, når vi...

- har kapacitet til at se og forstå andres forskellighed
- oplever samhørighed
- udviser omsorg og respekt for andre
- anerkender hinanden
- deler værdier, som fremmer gruppens velfærd
- håndterer sociale udfordringer hensigtsmæssigt
- har tillid i gruppen
- udviser åbenhed og tolerance

Kilde: Cacioppo, Reis & Zautra (2011)

Frokost



Gode spørgsmål:

Fortæl lidt mere om...!

Hvorfor tænker du sådan om det?

Hvad kan ellers være årsag til...?

Hvordan tror du andre oplever det?

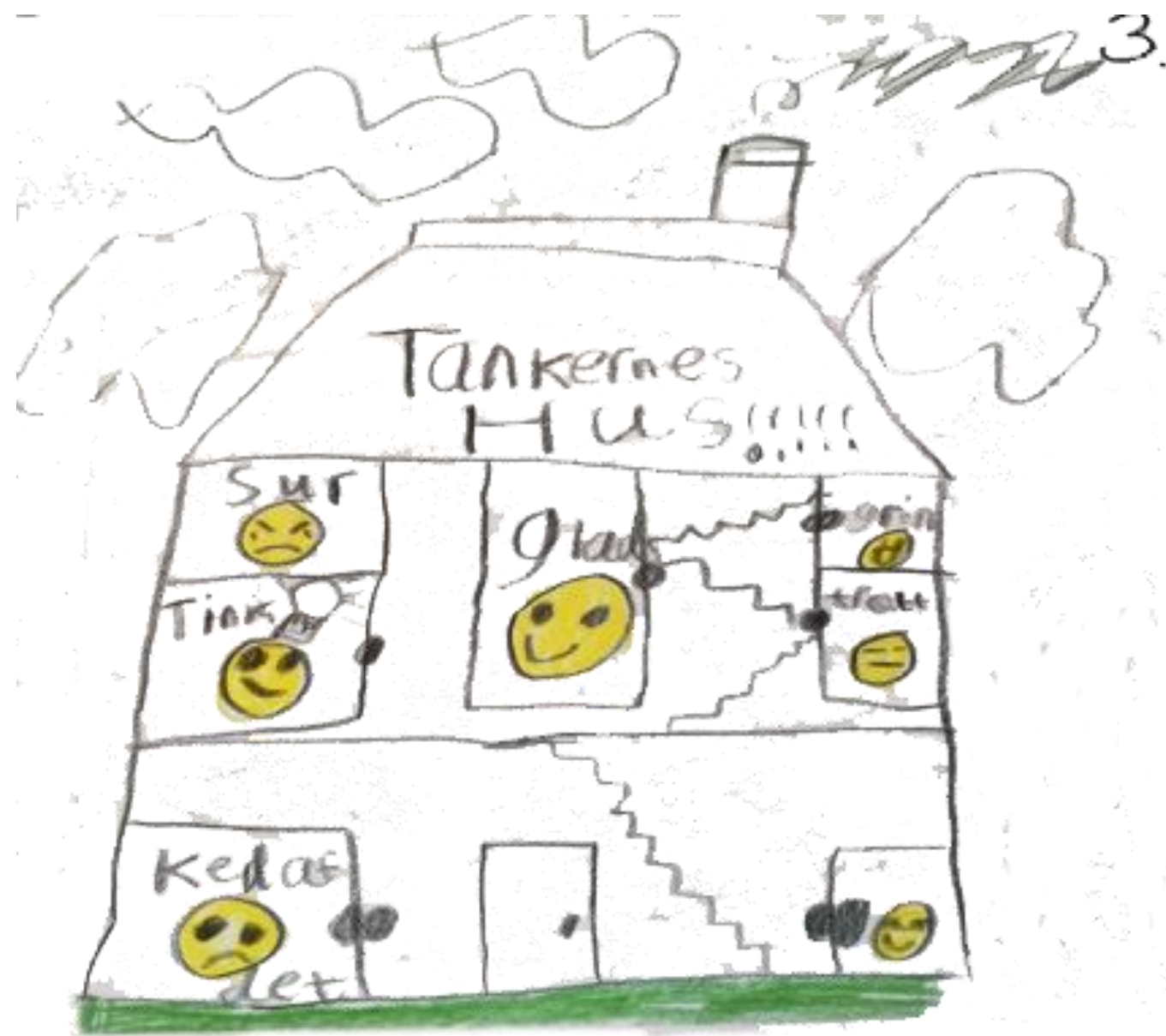
Kan det opleves på andre måder?

Gør det usynlige synligt

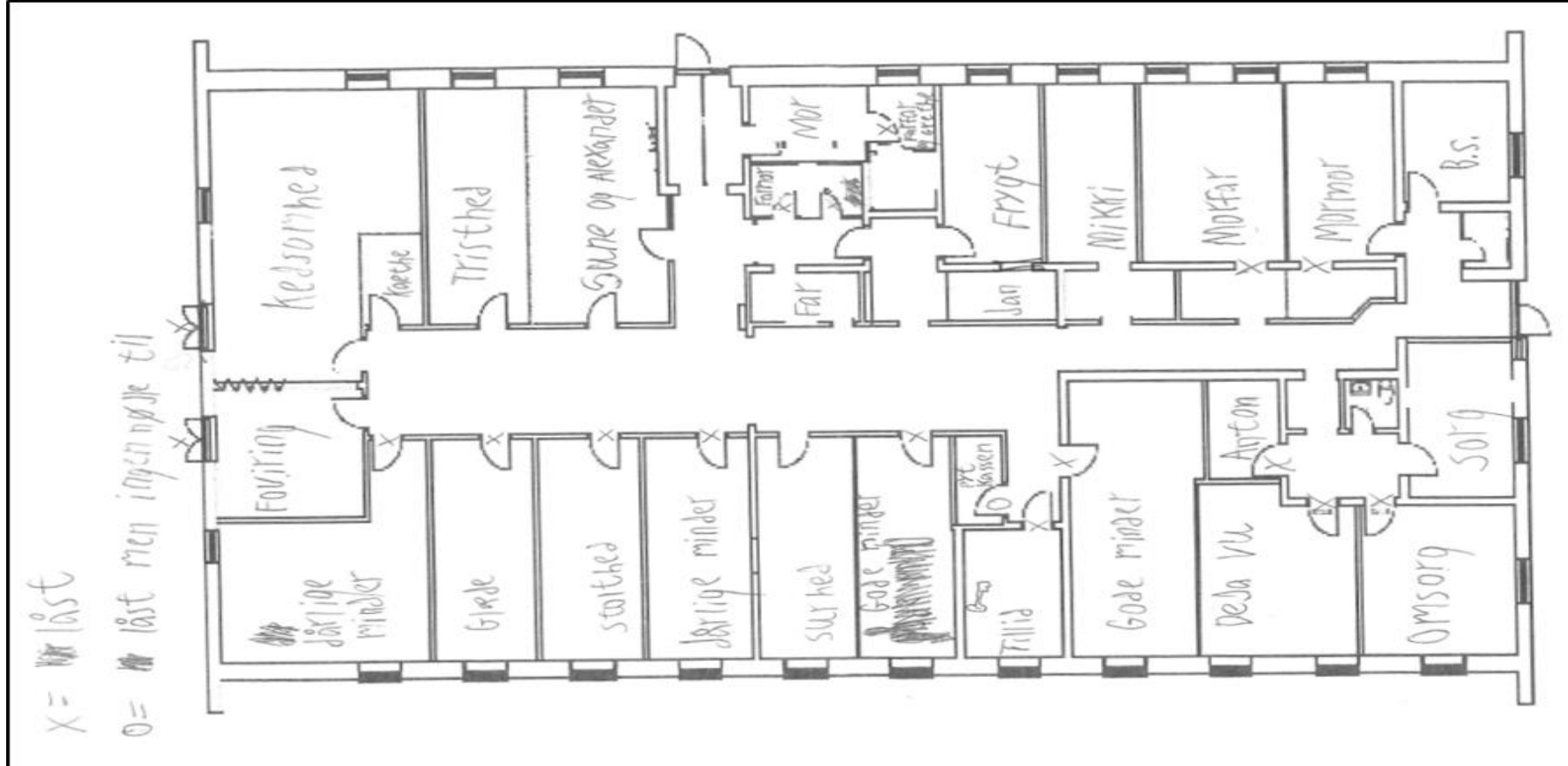


- Fortæl lidt mere om...
- Hvad tænker du om det?
- Hvad kan forklaringen mon være?
- Hvordan mon andre oplever det?
- Hvad tænker du der kan gøre lige nu?
- Hvad tænker du der kan gøres senere?
- Hvad kan man ellers tænke om det?
- Hvad giver mening for dig at prøve?

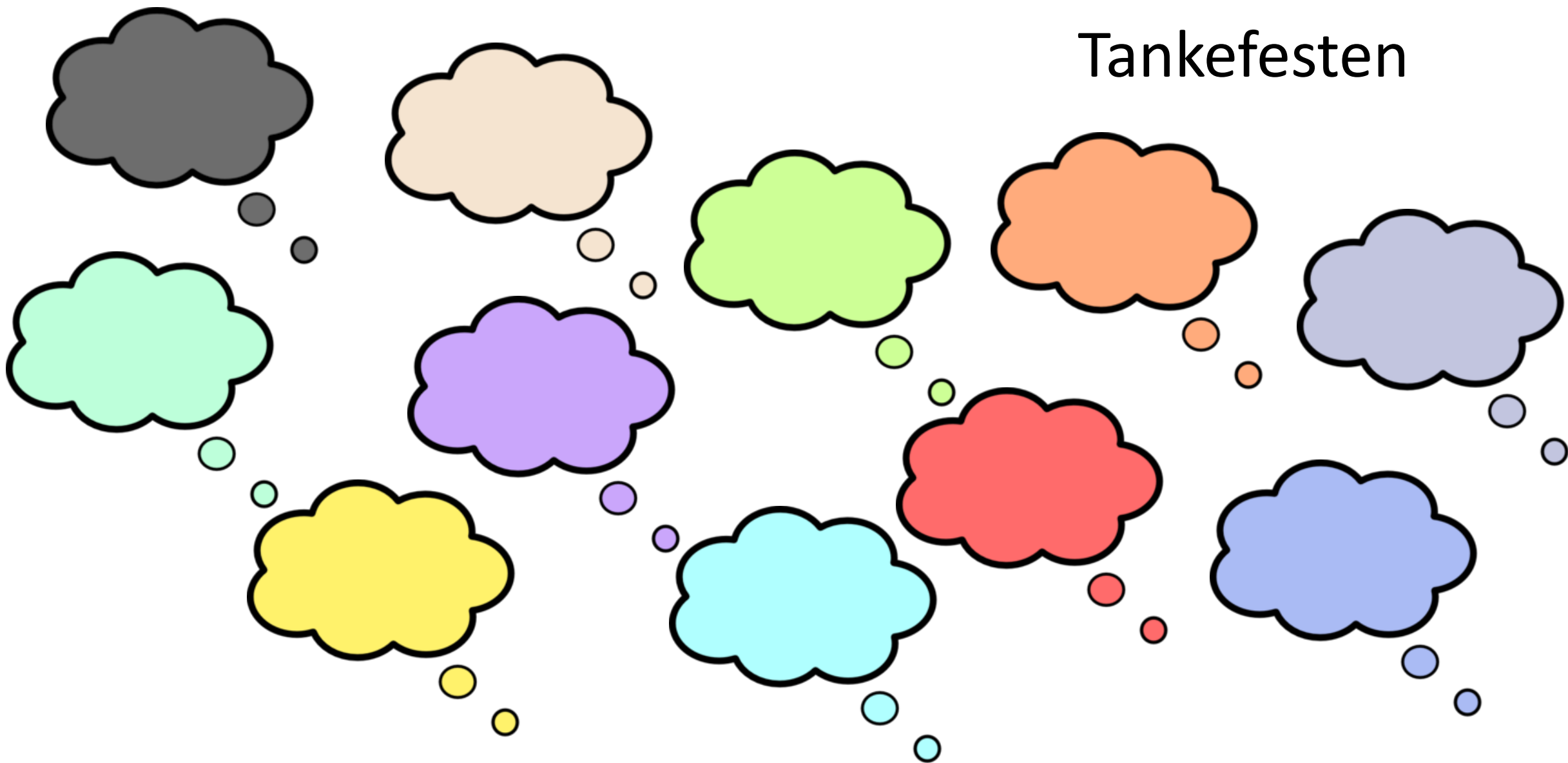
Historier



Eksempel på et Tankehus (dreng med autisme)



Tankefesten



At læse en historie

- Grupper á 4-5 personer
- Vælg hver en historie fra robusthedsprogrammet (side 41-46 i teksthæftet)
- Læs højt for hinanden, og drøft hvad den pågældende historie kan bruges til, relateret til dit arbejde.
- Find gerne konkrete eksempler fra hverdagen, hvor historien kan være relevant at bruge.

Pause

STORYBOARD

Gå sammen i grupper på 3 eller 4

Opgaven er at **LYTTE** og bevidne hinandens fortællinger. En fremlægger mens de andre lytter. Fortælleren bruger max. 5 minutter på de udvalgte scener fra dokumentarfilmen + titel. Derefter bevidner én af lytterne fokuspersionens historie i max. 5 min.

Bevidneren skal:

- Fortælle hvad hun har hørt uden at tolke.
- Hvad har hun i særlig grad hæftet sig ved i fokuspersionens fortælling om oplevelser med robusthed?
- Hvad fortæller det dig om, hvad der er vigtigt for fokuspersionen?

Herefter grupperefleksion i 10 min.

- Hvordan klinger det ind i temaer eller erfaringer, du/I selv har?
- Hvad bliver mere vigtigt i dit eget arbejde med robusthed, efter at du har lyttet til fokuspersionen?

Pause

TAK FOR I DAG



**Komiteen for
Sundhedsoplysning**

Program dag 4

- 9.00 – 9.10 Tema-grupper opsamling
- 9.10 – 10.00 Del din viden i tværgående grupper
- 10.00 – 10.15 Pause
- 10.15 – 10.30 Gruppedannelse
- 10.30 – 12.00 Planlæg et oplæg
- 12.00 – 12.45 Frokost
- 12.45 – 13.00 Færdiggør oplæg
- 13.00 – 14.00 Fremlæggelser
- 14.00 – 14.15 Pause
- 14.15 – 14.30 Fremlæggelser og afrunding
- 14.30 – 15.00 Handleplaner til næste gang

Gruppeopgave – planlæg et oplæg eller en aktivitet.....

- Gå sammen i grupper a 3-4 personer (gerne kollegaer)
- Vælg et tema fra robusthedsprogrammet som I vil arbejde med.
- Brug manuskriptet fra instruktørsitet til at forberede et oplæg.
- Jeres oplæg skal præsenteres for resten af holdet, som hvis det var for jeres målgruppe, (kollegaer, børn eller forældre), der ikke kender temaet i forvejen.
- Husk nu.... Vi øver os jo bare!



Præsentation:

Efter oplægget gives feedback på præsentationen fra resten af holdet.

- Hvad var godt?
- Hvad kan blive bedre?
- Gode ideer ?!

Perspektivering – hvordan vil dette kunne bruges af andre?

Frokost

En tur i galleriet



På din tur rundt i galleriet, kan du stille din makker følgende spørgsmål:

- Hvad har du brugt fra programmet siden sidst?
- Hvad har været udfordrende?
- Hvad vil du gerne vide mere om inden vi slutter i dag?

Gå sammen 2 og 2

- Hvilket modul står svagest for dig?
- Fyld ud på skift og supplér, hvor I kan
- Fælles opsamling

Vi har ringet til en ven....



Robusthed i fremtiden....

Vi har en plan, har du?

Evaluering og kursusbevis



TAK FOR I DAG



**Komiteen for
Sundhedsoplysning**